

Brusel 11. února 2026
(OR. en)

5733/1/26
REV 1

ECOFIN 90
UEM 46
INDEF 54
ECB
EIB

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Předmět: DOPORUČENÍ RADY, kterým se Rakousku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky)

DOPORUČENÍ RADY,

**kterým se Rakousku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů
stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263
(aktivace národní únikové doložky)**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 121 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97¹, a zejména na článek 26 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

¹ Úř. věst. L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Základními prvky reformovaného rámce EU pro správu ekonomických záležitostí jsou nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu spolu s pozměněným nařízením (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku² a pozměněnou směrnicí Rady 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států³. Tento rámec má za cíl podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reform a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Podporuje odpovědnost členských států, zaměřuje se na střednědobý horizont a zavádí účinné a soudržné vymáhání pravidel.
- (2) Maximální tempa růstu čistých výdajů stanovená v doporučení Rady v souladu s čl. 17 odst. 1, článkem 19 nebo článkem 20 nařízení (EU) 2024/1263 jsou jedinou operační referenční hodnotou pro každoroční dohled nad rozpočtem každého členského státu a jsou ústředním bodem nového rámce správy ekonomických záležitostí. Maximální tempa růstu čistých výdajů podle uvedeného doporučení Rady stanoví čtyřleté nebo pětileté rozpočtové omezení, které je založeno na čtyřletém období korekce, jež může být prodlouženo o nejvýše tři roky.

² Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>).

³ Směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30>).

- (3) V souladu s článkem 26 nařízení (EU) 2024/1263 tento rámec poskytuje flexibilitu při uplatňování pravidel v případě výjimečných okolností mimo kontrolu členského státu, které mají významný dopad na veřejné finance. V takovém případě může Rada na žádost členského státu a na doporučení Komise založené na analýze této žádosti přijmout na základě uvedeného doporučení Komise do čtyř týdnů doporučení, kterým určitému členskému státu umožní odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou, pokud i) výjimečné okolnosti mimo kontrolu tohoto členského státu ii) mají významný dopad na jeho veřejné finance, iii) za předpokladu, že tato odchylka ve střednědobém horizontu neohrozí udržitelnost veřejných financí. Rada tuto odchylku časově omezí.
- (4) Hlavy států a předsedové vlád se na zasedání ve Versailles ve dnech 10. a 11. března 2022 zavázali, že s ohledem na ruskou vojenskou agresi vůči Ukrajině zlepší obranné schopnosti Evropy. Tento cíl byl zopakován ve Strategickém kompasu pro bezpečnost a obranu. Evropská rada ve svých závěrech o evropské obraně ze dne 6. března 2025 uvítala záměr Komise doporučit jakožto bezprostřední opatření koordinovanou aktivaci národní únikové doložky v rámci Paktu o stabilitě a růstu.

- (5) Komise ve svém sdělení ze dne 19. března 2025⁴ vyzvala všechny členské státy, aby v zájmu maximalizace dopadu na obranné schopnosti EU ve vzájemné koordinaci využily flexibilitu, kterou jim národní úniková doložka poskytuje. Cílem flexibility je usnadnit přechod k vyšším úrovním výdajů na obranu za předpokladu, že se tím neohroží udržitelnost veřejných financí ve střednědobém horizontu. Ve sdělení se uvádí, že aktivace národní únikové doložky by členskými státy umožnila odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou při schvalování národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů nebo při stanovování nápravné dráhy v rámci postupu při nadměrném schodku v rozsahu, v němž je taková odchylka odůvodněna navýšením výdajů na obranu ve srovnání s referenčním rokem, a pokud roční překročení do roku 2028 nebude vyšší než 1,5 % HDP. Na vyšší hodnoty by se vztahovalo běžné posouzení souladu. Takto stanovený maximální limit je nezbytný proto, aby nedošlo k ohrožení udržitelnosti veřejných financí a zároveň se využití flexibility při navyšování výdajů na obranu umožnilo všem členským státům. O přesné částce bude rozhodnuto, jakmile budou k dispozici výsledné údaje, aby se zajistilo, že se dodatečná flexibilita využívá pouze pro zamýšlený účel.

⁴ Sdělení Komise C(2025) 2000 final ze dne 19. března 2025.

- (6) V doporučení Rady ze dne 8. července 2025⁵ byla potvrzena dráha čistých výdajů Rakouska. Doporučení Rady podle čl. 126 odst. 7 přijaté téhož dne⁶ navíc stanovilo pro Rakousko dráhu k nápravě nadměrného schodku se stejnými ročními a kumulativními maximálními tempy růstu čistých výdajů. Flexibilita, kterou národní úniková doložka poskytuje, bude rovněž zohledněna při provádění postupu při nadměrném schodku a při posuzování toho, zda Rakousko přijalo účinná opatření. Do roku 2028 je proto nápravná dráha čistých výdajů stanovená v doporučení Rady podle čl. 126 odst. 7 ze dne 8. července 2025 doplněna o flexibilitu, kterou umožňuje zvýšení výdajů na obranu⁷ podle národní únikové doložky.
- (7) Dne 11. prosince 2025 předložilo Rakousko Radě a Komisi žádost o aktivaci národní únikové doložky.
- (8) Rakousko ve své žádosti uvádí, že v souvislosti se zvýšeným geopolitickým napětím představuje pokračující útočná válka Ruska proti Ukrajině a s ní spojené ohrožení evropské bezpečnosti pro Unii existenční výzvu, která vyžaduje výrazné zvýšení výdajů na obranu. Tato situace představuje výjimečnou okolnost mimo kontrolu jednotlivých členských států. Rakousko konkrétně zdůrazňuje nákup vojenského vybavení v roce 2025 vzhledem ke zhoršení geopolitické situace v průběhu roku. S ohledem na to Rakousko žádá o aktivaci národní únikové doložky na období 2025–2028 tak, jak ji Rada již aktivovala pro oblast obrany pro ostatní členské státy.

⁵ Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Rakouska (Úř. věst. C, C/2025/3958, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3958/oj>).

⁶ Doporučení Rady ze dne 8. července 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek v Rakousku. Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku v případě Rakouska jsou k dispozici na internetové stránce: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/austria_en.

⁷ Výdaje na obranu financované z vnitrostátních zdrojů podle definice v klasifikaci funkcí vládních institucí (COFOG-02).

- (9) Rakousko ve své žádosti uvádí údaje o celkových výdajích na obranu do roku 2026 (tabulka 1). Kromě toho má v úmyslu své dlouhodobé obranné schopnosti zachovat i po roce 2026. Zvýšení výdajů na obranu má proto významný dopad na veřejné finance Rakouska.

Tabulka 1: Celkové výdaje na obranu v Rakousku

	2021 a	2022 a	2023 a	2024 a	2025 b	2026 b
Celkové výdaje vládních institucí na obranu (v % HDP)	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	1,0

Zdroj: a: Eurostat; b: informace, které Rakousko poskytlo Radě a Komisi.

- (10) Rakousko odhaduje, že zvýšení celkových výdajů na obranu v poměru k HDP od roku 2021 do roku 2025 se pohybovalo v řádu 0,2 procentního bodu, a vede tak ke zhoršení salda veřejných financí a zvýšení veřejného dluhu.

- (11) Za jinak stejných podmínek se zvýšení výdajů během období, na které se vztahuje národní úniková doložka, projeví vyšším veřejným dluhem a vyšším schodkem do konce daného období. Orientační projekce Komise, které vycházejí z předpokladu, že využití plného zvýšení veřejných výdajů umožněného tímto doporučením bude do roku 2028 lineární, naznačují, že poměr schodku veřejných financí k HDP a poměr veřejného dluhu k HDP by v roce 2028 byly o 1,2 p. b. a 1,7 p. b. vyšší, než kdyby čisté výdaje rostly v souladu s dráhou stanovenou v doporučení Rady C/2025/3958. Po skončení období aktivace národní únikové doložky by pak pravděpodobně bylo nutné provést dodatečnou fiskální korekci, která by zajistila splnění podmínek fiskálního rámce, včetně toho, aby byl poměr dluhu uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby ve střednědobém horizontu zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % HDP a aby se schodek ve střednědobém horizontu snížil pod 3 % HDP a pod touto hodnotou se udržel. Rakousko uznává, že do budoucna mohou strukturálně vyšší výdaje na obranu vyžadovat politická opatření k zachování udržitelnosti veřejných financí a dodržování fiskálních pravidel ve střednědobém horizontu. Jelikož předpokládané zvýšení úrovně schodku a dluhu vlivem národní únikové doložky je omezené a Rakousko je odhodláno provést korekci nezbytnou k naplnění všech požadavků fiskálního rámce v příštím plánu, je zajištěno, že udržitelnost veřejných financí bude ve střednědobém horizontu zachována.

- (12) Údaje o výdajích vládních institucí na obranu sestavují a zveřejňují národní statistické úřady a Eurostat podle Mezinárodní klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG)⁸ v rámci Evropského systému národních účtů (ESA2010)⁹. Tyto údaje jsou vhodné pro posouzení dopadu výdajů na obranu na schodek veřejných financí, dluh, čisté výdaje a související pojmy. Eurostat zavádí proces shromažďování údajů v úzké spolupráci s národními statistickými úřady. Proces shromažďování údajů musí být sladěn s požadavky na oznamování stanovenými nařízením Rady (EU) č. 479/2009¹⁰.
- (13) Navíc k plnění některých smluv na vojenské vybavení, které budou podepsány během období aktivace národní únikové doložky, může dojít později, což může mít dopad na veřejné finance až po skončení období aktivace doložky. Aby se tato možnost zohlednila, měla by se flexibilita poskytnutá v rámci národní únikové doložky vztahovat rovněž na výdaje na obranu spojené s pozdějším plněním za předpokladu, že příslušné smlouvy byly podepsány během období aktivace doložky a že tyto odložené výdaje na obranu zůstanou pod výše uvedeným celkovým limitem.

⁸ Manual on sources and methods for the compilation of COFOG statistics – Classification of the Functions of Government (COFOG) (Příručka o zdrojích a metodách pro sestavování statistiky podle COFOG – Klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG)) – vydání z roku 2019.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013 ze dne 21. května 2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii (Úř. věst. L 174, 26.6.2013, s. 1).

¹⁰ Nařízení Rady (ES) č. 479/2009 ze dne 25. května 2009 o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství (Úř. věst. L 145, 10.6.2009, s. 1).

- (14) Výdaje financované z úvěrů poskytnutých na základě nařízení Rady (EU) 2025/1106 ze dne 27. května 2025, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu¹¹, budou mít na výše uvedenou flexibilitu nárok automaticky. Členské státy by měly Eurostatu vykazovat veškeré výdaje v souvislosti s obranou uskutečněné v rámci nástroje SAFE v kategoriích „obrné produkty“ a „jiné produkty pro obranné účely“, jak jsou definovány v nařízení (EU) 2025/1106.
- (15) Tímto doporučením se nemění definice schodku veřejných financí, dluhu a čistých výdajů a souvisejících pojmů. Údaje týkající se těchto pojmů má Rakousko sestavovat a vykazovat v souladu s nařízením (EU) 2024/1263, nařízením Rady (ES) č. 479/2009 a nařízením (EU) č. 549/2013,

¹¹ Nařízení Rady (EU) 2025/1106 ze dne 27. května 2025, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu (Úř. věst. L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

DOPORUČUJE:

1. V období 2025–2028 se Rakousku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených v doporučení Rady C/2025/3958 a překročit je v takovém rozsahu, aby čisté výdaje přesahující tato maximální tempa růstu nebyly vyšší než:
 - i) zvýšení výdajů na obranu v procentech HDP od roku 2021;
 - ii) za předpokladu, že odchylka přesahující maximální tempa růstu čistých výdajů nepřekročí 1,5 % HDP.
2. V letech po roce 2028 se Rakousko může stále odchylovat od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených doporučením Rady v souladu s články 17, 19 nebo 20 nařízení (EU) 2024/1263 a překročit je v rozsahu, v jakém čisté výdaje přesahující tato maximální tempa růstu souvisejí s dodávkami vojenského vybavení, na něž byly uzavřeny smlouvy před koncem roku 2028, a zůstávají pod výše uvedeným celkovým limitem.
3. V souladu s čl. 22 odst. 7 nařízení (EU) 2024/1263 nebudou odchylky od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou, které jsou tímto doporučením umožněny, zaznamenány na kontrolním účtu Rakouska jako debety.

4. V zájmu zajištění správného zaznamenání dodatečných výdajů Rakousko zahrne skutečné a plánované údaje o celkových výdajích na obranu (COFOG oddíl 02), včetně investic do obrany (COFOG oddíl 02 P.51), a výdajích financovaných z úvěrů SAFE, které nejsou zahrnuty v COFOG-02:
- a) za roky T-4, T-3, T-2 a T-1 (příčemž rokem T je běžný rok) do oznámení podávaných Komisi (Eurostatu) v souladu s nařízením Rady (EU) č. 479/2009;
 - b) za roky 2021 až rok T (běžný rok) do národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů a do ročních zpráv o pokroku v souladu s čl. 11 odst. 1, článkem 15 a čl. 21 odst. 1 nařízení (EU) 2024/1263;
 - c) za roky T (běžný rok) a T+1 do návrhů rozpočtových plánů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 472/2013¹².

Toto doporučení je určeno Rakousku.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 472/2013 ze dne 21. května 2013 o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy eurozóny, jejichž finanční stabilita je postižena či ohrožena závažnými obtížemi (Úř. věst. L 140, 27.5.2013, s. 1).